

teket. Azok szeme előtt, akik az infláció és a forradalom következtében elszegényedtek, mindig a régi állapotok visszaállításának delibája lebegett és azt hitték, hogy minden bajuknak Németország egykori ellenségei az oka. Franciaországot tartották a fojtogató arkangyalnak. Amerikát pedig a Shyloknak. És Hitlert semmiféle skrupulus sem feszélyezte agitációs munkájában. Hosszu ideig tartott, amíg a munkanélküliek, a gyárak és az irodák emberei és a gazdasági szerencsétlenségtől súlyosan sújtott középosztály követték Hitler csábításait. Ezeknek az elnyomó, ácsa minden nappal növekedet. Végül is a kétségbeesett emberek egyre nagyobb rajokban tödültek Hitler nagydobja köré. A legtöbbjüknek az volt a jelszava: mindenben csalódtunk, lassuk tehát, hogy mit tud Hitler.

Talán nem tudott volna Hitler az egész kirodalomban olyan sok dobót felállítani, ha egyes német nagyiparosok kezdetől fogva nem támogatták volna a legerősebb mértékben pénzzel. A Hitler-mozgalom felbukkanása, amely mozgalom agitációjában igen sokat átvett a bolsevista frakciójából, igen sok német nagyiparosban is új idő hajnalának a reményét keltezte. Így azután a párt trónfosztott uralkodó hercegekből, kisajátított arisztokrátákból, a császári és öreg hivatalnokai közül, leépített katonákból, a nagyipar, a kereskedelem és a kisipar eregetlen eleméből, munkásokból és alkalmazottakból rekrutálódott. A Hitler-pártnak több mint a fele kétségbeesett és elvadított burzsoázsonban egy része, a szavazóknak körülbelül a fele, radikális intellektuel, különösen diákok, munkások és alkalmazottak, akiknek politikai természetes bolsevista jellegű és akik csak annyiban különböznek a kommunista párt tagjaitól, hogy nem engedik magukat Moszkva által nemzetközileg irányítani, hanem a nacionalista magán-szocializmus az eszményképük. Hogyan lehessen tehát egy ilyen pártot együtt tartani abban a pillanatban, amikor a pártvezető arra kényszerül, hogy maga kormányozzon?

A pártnak ezt a kialakulását már hosszú idő óta okos érzékek világosan látták a katolikus egyház és a reá támaszkodó centrum-párt.

A centrumban igen sokan vannak azon a véleményen, hogy ilyen nagy pártot nem szabad hosszú ideig távol tartani a kormányzástól és ennek a pártnak a méregfogát olyan módon kell kihuzni, a pártot olyan módon kell szétbomlasztani, hogy együtt intézik vele a kormányzást.

A jelen pillanatban úgy látszik, hogy a centrum-pártnak ez a része egyelőre keresztályviszi akaratát. Nagy szerepet játszik ez tekintetben az elnökválasztás közeledése is. Jövő év márciusában kell újra elnököt választani. Hindenburg elnök még rövid idővel ezelőtt is tiltakozott az ellen, hogy újból jelöljék. Valószínű, hogy csak akkor volna kapható új jelölésre, ha már előre biztosítva volna újból való megválasztása. Ezért követeli most a centrum-párt a nemzeti szocialistáktól a kormányba való belépés árú, hogy lemond az elnökeljárásról és Hindenburg megválasztása mellett foglal állást. De Hitler számára a Hindenburg mellett való állásfoglalás egész sajtójának meghazudtolását jelentené. És ha meghozná ezt az áldozatot, az pártjának a szétbomlását jelentené. Még sem lehetetlen, hogy Hitler megteszi ezt a concessziót. Mert csak ilyen módon tudja pártjának legalább egy tekintélyes részét megmenteni. Azt is nagyon jól tudja, hogy minden forradalmi harc és minden puccs lehetetlen számára. Ezért itéli meg egészen hamisan Hitlernek a külföldhöz intézett felhívását, ha azt még az erő jelenek tulajdonítják mint annakidején Mussolini manifesztumát a Rómába való vonulás előtt. Hitler koldusnak látszik a külföld előtt és a külföld megadná Brüningnek a kegyeleműfőst, ha államizsálat adna Hitlernek.

Most is történnek még csodák
Ha rendel a karácsonyi csodacsomagból Lepagettől, Kolozsvár. Mindenkinél alkalmas összeállításban 198 lejért ezeket kapja: 1 I-a töltőtől valódi 14 kar. aranyhegygel, 1 mappa levélpapír (10 papír, 10 boríték), 1 pepi-ka notesz, 1 I-a fémcavaríron 6 rezervabetéttel, 1 I-a kék-vörös Faber-Kosmos copiríron, 1 Speck radír. Van még ötféle összeállítás. Vidékre utánvéttel, vagy előfizetve portó nélkül. Nem tetszőt cserélhet. Kérje a többi csomagok és a szép, olcsó karácsonyi könyvek részletes jegyzékét Lepagettől.

Most is történnek még csodák
Ha rendel a karácsonyi csodacsomagból Lepagettől, Kolozsvár. Mindenkinél alkalmas összeállításban 198 lejért ezeket kapja: 1 I-a töltőtől valódi 14 kar. aranyhegygel, 1 mappa levélpapír (10 papír, 10 boríték), 1 pepi-ka notesz, 1 I-a fémcavaríron 6 rezervabetéttel, 1 I-a kék-vörös Faber-Kosmos copiríron, 1 Speck radír. Van még ötféle összeállítás. Vidékre utánvéttel, vagy előfizetve portó nélkül. Nem tetszőt cserélhet. Kérje a többi csomagok és a szép, olcsó karácsonyi könyvek részletes jegyzékét Lepagettől.

Jön! Viktoria és a huszárja

elsőrangú filmoperett, zenéjét szerezte a világhírű Abraham Pál, főszerepekben: Petrovics Szvetiszlav, Gretl Theimer és Verebes Ernő.

A Vasgárda magához ragadta a romániai diákszövetség irányítását!

A Patria felléptéskeltő kommentárjai a nagyszebeni diákkongresszusról, amelyet nem kellett volna megtartani, mert nem volt szükség reá

Cluj-Kolozsvár, december 22. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap számunkban megírtuk, hogy a bukaresti sajtó egyöntetűen állást foglal a román diákoknak Hitlerrel való fraternizálás ellen. Ebben a kérdésben most megszólal a nemzeti parasztpárt kolozsvári felhivatalosa, a Patria, amely a következő figyelmenreméltó cikket közli:

„Amint azt megjósoltuk, az ez évi diákkongresszusnak, akárcsak az előzőknek, semmilyen pozitív eredménye nem volt. Megvitatták-e a jelentéseket? Hoztak-e a diákságra pozitív fontosságú határozatokat? Ezekre a kérdésekre a kolozsvári diákok hiába keresnek választ lelkükben is. Ezzel szemben magukévá tették a hitlerista programot, amelynek fő pontja a békeszerződés revíziója. Nagyszebenben

Hitler delegátusát diadallal öveztek és Codreanu gárdistái éljenzésükkel nyomták el néhány kolozsvári diák tiltakozását, akik — becsületükre legyen mondva — tisztában voltak a Vasgárda zöldesillagosai nak eltévelyedésével. Jó volna, ha ebben a kérdésben megmondaná véleményét nem a diákság „vezetősége”, hanem maga a diákság, amelyről nem tudjuk elhinni, hogy ezen a véleményen volna.

Nagyszebenben még egy megállapítást tettek a jelenlevők. A vasgárdisták rátették kezüket a diákszövetség vezetésére s ennek a szervezethez a politikáját szolgál-tatják vele. A kongresszus eredményéről felesleges volna beszélni. Hiba volt a mai időkben kongresszust tartani, hiszen tudták, hogy nincs szükség reá.”

Kilencszáze er sillinggel károsította meg a Kreditanstaltot Ehrenfest Frigyes, a volt vezérigazgató

Ritecher német bankigazgató elhárította az osztrák kormány meghívását

Bécs, december 22. Hivatalos megállapítás szerint Ehrenfest Frigyes, a Kreditanstalt volt vezérigazgatója, akit az osztrák hatóságok megkeresésére Spanyolországban letartóztattak, a pénzintézetet 900 ezer sillinggel károsította meg, saját maga részére önhatalmulag folyósított, kellő biztosíték nélkül hitelekkel. Az Amstel-bank megbízotti minőségében hárommillió sillinget utalt ki magának és félmillió angol fontot Victor Freeman lon-

doni lakosnak, aki a pénzt később tönkretutott vállalatokba fektette.

Ugy hírlik, hogy Samuel Ritecher német bank igazgató, akit az osztrák kormány a Kreditanstalt vezérigazgatójának hívott meg, udvariasan elhárította magától a misszió vállalását, azt hangoztatva, hogy Spitzmüller, a Kreditanstalt jelenlegi vezérigazgatója a legjobb ember ezen a helyen.

Mégis a kolozsvári törvényszék fog ítéletet mondani a Madgearu-Stelian Popescu sajtópörben

A kolozsvári törvényszék illetékesnek deklarálta magát a per letárgyalására

Cluj-Kolozsvár, december 22. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Nemcsak Kolozsváron, de Erdélyszerte is páratlan érdeklődés nyilvánul meg ama sajtópör iránt, amelyet Madgearu volt pénzügyminiszter indított Stelian Popescu ellen, egy az Univerulban megjelent cikk miatt. Mint ismeretes a szóbanforgó ügyben az Univerul azzal vádolta meg Madgearut, hogy fekete szeszpanamában bátyja révén súlyosan érdekelve van s ezért őt is felelősség terheli. Az ügy egy héttel ezelőtt került a kolozsvári törvényszékhez, amikor Stelian Popescu ügyvédje illeté-

kességi kifogást emelt, mert az Univerul Bukarestben jelenik meg és így csak az ottani törvényszék van hivatva ez ügyben ítéletet mondani.

Egy hétiig folyt a vita a komplikált ügyben, míg végre a mai napon hirdette ki Motoc János tanácselnök az illetékességi kérdésben a verdiktet. Eszerint a bíróság elfogadta a Madgearu által előterjesztett indokokat, elismeri a kolozsvári törvényszék illetékességét és az ügy tárgyalását március 4-re tűzte ki.

Az ítéletet azzal indokolják, hogy az újságot, ahol Madgearut sérelem érte,

az ország egész területén olvassák, vetkezésképpen az ország területén összes törvényszékek illetékesek ügyben tárgyalni.

Ha két erdélyi ember pereskedik, regáti perrendtartás nem állja az útját, hogy az ügyet Bukarestben tárgyalják. Ezt a paragrafust Erdély vonatkoztatva alkalmazta a tanács második argumentumnak. Biriescu ügyvédek valamint Fabius Stelian Popescu jó képviselője fellebbeztek a tanács határozata ellen.

A Zsidó Part bányási tagozatának évi közgyűlése

Vasárnap tartotta meg évi közgyűlését a Zsidó Part bányási tagozata. A sörgyár nagytermében zajlott le a közgyűlés, amelyre imponzans tömegbe vonult fel a Bánát zsidósága. Dr Braun Zsigmond elnöki megnyitóját vezette a közgyűlést, aki tartalmas beszédben mutatót rá a Zsidó Part eddigi eredményeire, majd kegyeletteljes szavakkal áldozott Rothbart Jakab, a bányásztagezat elhunyt elnöke emlékezetére. A közgyűlés álva halgatta végig a nagy zsidó halott emlékeztetőt szóló szavakat. Ezután Reiter Ernő tartotta meg titkári jelentését a tagozat működéséről, majd az alapszabályokat terjesztette elő, amelyeket a közgyűlés egyhangulag elfogadott.

A lemondott ideiglenes vezetőség nevében dr Ligeti Sámuel tartott nagyszabású beszédet, amelyben megköszönte az iránta tanúsított bizalmat, majd Reiter Ernő, illetve a jelölő bizottság előterjesztésére a következő vezetőséget választották meg: elnök dr Ligeti Sámuel, alelnökök: dr Nobel Sándor és dr Braun Zsigmond, titkár Reiter Ernő, pénztárnok Márton Béla, ügyvezető dr Weisz Arnold és ellenőr Nugel Arnold. A választmány tagjai lettek: Berger Arnold, Vermes Ernő, Reichenbach József, Spitzer Benő, Goldstein Rezső, dr Weisz Arthur, Singer Jakab, Grosz Simon, Deutsch Jakab, Kasztriner Samu, Márton Zsigmond, dr Krausz Mihály, Böhm Albert, Friedmann Ferenc, Deixner József, Mannheim-Lajos, Szenes Rezső, Szobotka Imre, Duschnitz Miksa, Braun Ernő, dr Wiener Mór, Temmer Jakab, Gonda Adolf és Fried Miksa.

A választások után általános érdeklődés közepette Manfred Reifer, országgyűlési képviselő emelkedett szólásra és hatalmas beszédben vázolta a Zsidó Part hivatását az ország zsidóságának életében. A zsidó képviselő beszéde mély hatást gyakorolt hallgatóira. Ezután Hátszegi Ernő, az Uj Kelet munkatársa a román parlamenttről tartott színes előadást. A közgyűlés utolsó szónoka dr Nobel Sándor volt, akinek lendületes és erőteljes beszéde emelkedett, lelkes hangulatot váltott ki.

A pápa néhány percre elhagyta a vatikáni állam területét. Vatikánvárosból jelentik: XI. Pius pápa az elmúlt napokban néhány rövid percre és talán véletlenségből, elhagyta a vatikáni állam területét. A szeplőtelen fogantatás ünnepe, december 8-án, a Szentatya, amint ünnepnapokon máskor is megtette, megtekintette a Vatikánvárosban lázasan folyó építkezési munkálatokat. Egy lakonok és egy mérnök kísérte. A mérnök megmutatta azt a nagy körlepcsőt is, amely lehetővé teszi, hogy a vatikáni falak mellett húzódó uccából közvetlenül be lehessen jutni a vatikáni muzeumba. XI. Pius pápa lement a lépcsőre és egy ideiglenes nyilvános át a Viale Vaticanore jutott ki. Ez az ucca már nem tartozik a vatikáni állam területéhez. Az uccán játszadozó gyermekek összegyűltek a Szentatya körül és megéljenztek. A pápa mosolyogva üdvözölte őket, majd visszatért a vatikáni állam területére.

LEGYEN OPTIMISTA! 5-10 lejért vehet nagyszerű könyveket, 98 lejért csodacsomagokat Lepagettől Kvár.

Karácsonyra
a legpraktikusabb és legs. ebb ajándékokat a

Kalapkirálynál

vásárolhat. **Plata Uniril 24. Rendki. út olcsó áron!**
Minden készpénzben vásárolt 100 lei után grátis adunk egy Zsidó Közh. sorsjegyet

Gyári arányból 20% csak engedmény dec. 31-ig

CONFECTIO R. T.
gyári arányból Cluj, Str. Memorandului 2.

Női bundák, kabátok, uccák és estély ruhák nagy választékban!

A P

A pénzgazdálkodás le...
Babylonianában már a...
Ezeket az intézménye...
A forgalom szükség...
Ugyancsak bankár...
A zsidóknál is ko...
Meg e'ent!
Gyilkos...
320 oldal
Rendl...
néz

A PÉNZ TRAGÉDIÁJA

IRTÁK: DR. LIGETI SÁNDOR ÉS DR. MARTON ERNŐ

Az első bankok

A pénzgazdálkodás legjellemzőbb ki-
tevéseineként alakul ki a hitellet és
a bank szerve, a bank. A legősibb korban
a kamattal nem ismerték s a kamatszere-
geológiája valószínűleg oda ve-
szítendő vissza, hogy amikor az ősember
marhat kért kölcsön és közben a
kölcsön megfizetésére együtt kellett vis-
szelnie a szaporulattal együtt kellett vis-
szelnie. Innen származik a még ma
használatos népies szólásmod, hogy
pénz megfiadzik.

Babiloniában már a Kr. e. 6-ik század-
ban voltak bankárok, akik betéteket fogad-
tak el kamatoztatás végett és kölcsönöket
el kamatoztatás végett és kölcsönöket
el kamatoztatás végett és kölcsönöket
el kamatoztatás végett és kölcsönöket

Ezeket az intézményeket természetesen
nem lehet a szó mai értelmében bankok-
nak nevezni. Az ókor kereskedő országai-
nak nagyobb városaiban, Föniciában,
Palesztinában, Karthagóban és Görög-
országban igen korán találkozzunk ugy-
nevezett pénzváltókkal, akik különösen a
templomok udvarán, vagy azok szomszé-
dságában mérő és próbaszerszámokkal fel-
szerelt asztalok mellett ülve, felváltot-
ták az aranyérméket és vették a
záradékok különböző veretű pénzeit.

Először maguk a templomok töltötték
be a bankári hivatást. A görög templo-
mok papjai Delphiben és Ephesusban
nemcsak pénzváltással, hanem a nekik
adott pénz megőrzésével és kölcsönök
adásával is foglalkoztak és így ezek a
templomok tekinthetők a legrégebb euró-
pai bankintézeteknek. A templomhoz tar-
tozó értékek jövedelméből és az alapít-
ványokból jelentékeny tőkék halmozódtak
fel s azokon kívül az államok és magánosok
is szívesen helyezték el bennük, mint
biztos helyeken, tőkéiket.

Az első magánbankárok
A forgalom szükségleteinek fejlődésé-
vel a Kr. e. 4-ik századtól kezdve a
templomok mellett, vagy a városok piac-
terein magánvállalkozók, tehát bankárok
is működnek, az ugynevezett menzariu-
sok, akik nevüket a foglalkozásukhoz tar-
tozó asztalról nyerték és akik pénzváltás-
tal, pénzletékek elfogadásával és jó drága
kölcsönök adásával is foglalkoztak. Egyes
bankárok nagy hírnévre és hírhedségre
tettek szert. Így Athén híres bankárai
voltak a rabszolgákból polgárokká
avanzsált Pazon és Phornion. Pazon
volt az ókori Görögország Rotschildja.
Magánvagyonra több mint 30 talentumra,
körülbelül 180.000 svájci frankra rugott,
ami az akkori időkben rendkívül nagy
tegyon volt.

Ugyancsak bankári működést fejtettek
ki Rómában az argentáriusok (ezüstösök)
akikről a történelmi kuttókban a Kr. e.
3-ik századtól kezdve találunk említést.
A zsidóknál is korán elterjedt ez az
intézmény. Az évenként háromszor Jeru-
sálemba vándorló záradékok különféle

Meg e'ent! Vegye meg!
**Gyilkos karácsonyi
szám**
320 oldal 20 lej

pénznemeket hoztak magukkal, amelye-
ket fel kellett váltaniók, azonkívül min-
den zsidó évenként fél sékel adót tarto-
zott fizetni a templomnak és úgy látszik,
hogy ennek beszedése is pénzváltókra
volt bízva, minthogy azok ismerték a leg-
jobbban a különböző pénznemek értékét.
Valószínűleg részük volt ezeknek a pénz
váltóknak a nagytemplom kincskészleté-
ben is, akik díj mellett fizetéseket telje-
sítettek, utalványokat állítottak ki és
zálogra kölcsönöket adtak.

A papírpénz őse

A bank üzletek kialakulása után a kész
pénzzel való fizetés mellett egyre gyako-
ribbá válik az utalványozás, aminek kö-
vetkeztében az áruforgalom lebonyolítása
lényegesen könnyebbé válik és nagyobb
pénzösszegek, amelyek eddig gyümöl-
csözettelül heverték, ugyancsak bejut-
hatnak a forgalomba. Az utalványozás
vetette meg az alapját a papírpénznek.

A papírpénz őseinek a karthagoi bór-
utalványokat tekinthetjük. Nagyobb ke-
reskedők és bankárok bórदारabra irt és
pecséttel ellátott pénzre szóló utalványo-
kat állítottak ki, amelyeket a kereskedelmi
forgalomban pénzfizetés helyett fogadtak
el. Az ilyen bórpenzeket rendszerint le-
pecsételt bórcazkókban tartották.

A pénz a közlekedés fejlődésé- nek szolgálatában

Az árutermelés és áruforgalom fejlő-
dése — amely a pénz hatása alatt egyre
nagyobb méreteket öltött — szükség-

szerűleg magávalhozta a forgalmi utak
és forgalmi eszközök fejlesztését is. Ter-
mészeteszerű törekvés volt, hogy az áru
minél gyorsabban tegye meg az utat a
termelőtől a fogyasztóig, mert a forga-
lom gyorsasága növelte az áru, de főként
a pénz rentabilitását. Az ókor kereskedő
népei rendkívül magas fokra fejlesztet-
ték a nemzetközi kereskedelmet, amely-
nek szülypontja elenite a tengeri hajózá-
son volt. Csakhamar azonban építeni kez-
denek szárazföldi kereskedelmi utakat
is, amelyek főleg a belföldi áruforgalom
arányait növelték meg. A tengeri és szá-
razföldi utakat és forgalmi eszközöket,
amelyeket azelőtt szinte kizárólag harcá-
szati célokra használtak, egyre inkább
állítják az áruforgalom szolgálatába és
nem egy közlekedési találmány és újítás
köszöni létét a pénz serkentő hatásának.

Uj vagyonok keletkeznek

Az árutermelés általánossá válása
mind nagyobb és nagyobb jelentőséget
ad a pénznek s az áruforgalommal együtt
fejlődik az emberekben a pénz megtartá-
sára és felhalmozására irányuló vágy,
nemcsak mint kapzsiság és kincsahjá-
zás, — amelyről a következő fejezetben
szólunk, — de mint a létfontartás ösztö-
néből fakadó gazdasági szükségesség is.
Minél több termék változik arúvá és
minél kevesebbet termelnek önhasználat-
ra, annál szükségesebb pénz fölött ren-
delkezni, hogy egyáltalán meg lehessen
élni. A létfontartás céljából folytonosan
vásárolnia kell az embernek, de hogy

Vissza a háboruba?

vásárolhasson, előbb eladnia is kell, mert
csak az eladás útján juthat pénzhez.
Azoknak a termékeknek az eladásához
azonban, amelyeket termel, bizonyos idő
kell, mert a megvételük a véletlentől
függ. Hogy tehát az árutermelést foly-
tathassa és hogy a termelés alatt megél-
hessen, pénzre van szüksége. Ugyan-
ilyen szükségesség merül fel a forgalom
torlódásainak kiegyenlítése érdekében is.
Ez a gazdasági felismerés ösztökéli és
sarkantyuzza az embereket, hogy minél
több pénzt gyűjtsenek és halmozzanak
fel és ez vezetett aztán az új vagyonok
keletkezéséhez, amelyek most már mint
tőke működnek és hatnak a gazdasági
életben.

A pénz előtti kor vagyoni elosztódása
bizonyos állandóságot, szilárdságot, sőt
mozdulatlanságot mutatott, — a pénz
által minden vagyon, minden érték
mobillá vált, ide-odatozható, szinte zseb-
ben hordozható. A vagyon most már el-
rejtőzhetik illetéktelen kíváncsi szemek
elől, névtelenséget ölthet magára, meg-
kezdheti vándorlását városokon, ország-
határokon át és függetlenné válik a kör-
nyező viszonyoktól. Csak természetes,
hogy a pénz megjelenése következtében
az emberek vagyoni elosztódásában is
forradalmi változások következtek be, új
gazdagok, új hatalmasságok keletkeztek,
amelyek a maguk képmére igyekeztek át-
formálni a társadalmi berendezkedéseket.

Mint varázsvessző érintésére, úgy vál-
tozott át a világ rövid néhány évszázad
leforgása alatt a pénz csodálatos hatása
következtében. Uj társadalmi osztályok,
uj foglalkozási ágak, az emberi együtt-
működés új formái keletkeztek, amelyekben
végül megváltozott maga az ember is.

(Folytatjuk)

150 ezer beszarábiai paraszt is reklamálja az állampolgárságot

Leanca sterista képviselő érdekes felszólalása a kamarában

Bucuresti-Bukarest, december 22. (Az
Uj Kelet tudósítójától.) A kamara teg-
nap délutáni ülésén újabb tiltakozások
hangzottak el a jelenleg érvényben lévő
állampolgársági törvény ellen, amely az
emberek százezeit fosztja meg leg-
elemibb jogaitól. Az a módosító javaslat,
amelyet Hamangiu igazságügyminiszter
a kamara elé terjesztett, nem jön csak
alig néhány személy segítségére. A kér-
dással kapcsolatosan Leanca beszarábiai

sterista képviselő, aki érdekes felszó-
lalásában többek között a következőket
mondta:
— Valóságos szegény az, ami az állam
polgári jogok körül történik. Beszará-
biában bírák, papok, tanítók és közel 150
ezer paraszt van, megfosztva állampol-
gári jogaitól. Kereskedők ezreit fenye-
geti a veszély, hogy elvesztik kenyerü-
ket, mert a törvény értelmében be kell
jegyeztetniük magukat, viszont ehhez

hiányzik a szükséges állampolgárság.
Vajjon igazságos-e, hogy ezek az embe-
rek nélkülöznek emiatt a mindennapi ke-
nyerüket. A beszarábiai román intellek-
tueleknek sokat kellett szenvedniük az
orosz uralom alatt, amely ezeket az em-
bereket igyekezett eltávolítani Beszará-
bia területéről. Lehetséges-e az, hogy
ezek az emberek most újabb üldözteté-
seknek legyenek kitéve?

Erdély: 70 százalék, regát: 23 százalék

Hogyan fizetik az adót az egyes országrészek

Erdély	70 százalék
Bánát	76 százalék

A statisztika csupán azt a régen
ismert igazságot erősítette meg, hogy
a közterhek viselése tekintetében Er-
déllyel és Bánáttal szemben különös fi-
gyelemmel vannak és voltak a külön-
böző kormányok. Amíg a régi király-
ságban az adók 23 százalékban folytak
be, addig Erdélyben és Bánátban ennek
háromszorosát és négyszeresét fizetik
az emberek. A Patria a statisztikával
kapcsolatban felveti a kérdést, vajjon
hasonló arányban történik-e egyes or-
szágrészekben a tisztviselői fizetések

folyósítása? A Patria szerint ugyanis
a centrumban percnyi pontossággal fi-
zet az állam, a csatolt területeken vi-
szont egy hónapos késedelemmel.

— Amerikában azzal számolnak, hogy
a genfi leszerelési konferencia tanács-
kozásai több hónapon át fognak tartani.
Londonból jelentik: Az amerikai kor-
mány a törvényhozástól 450 ezer dollár
megszavazását kérte az amerikai lesze-
relési delegáció genfi útjának és tartó-
zkodásának költsége első részletül. Ame-
rikai hivatalos körökben számolnak
azzal, hogy Genfben a tanácskozások
több hónapon át fognak folyni.

Rendkívüli idők!!

Rendkívüli árak!!

Gyapjuszövetek már 120 leitől

nézzé meg a Szász Ödön cég Cluj, Str. Universităţii 3. Telefon 778.

Karácsonyi és ujévi maradék vásárat

Egy negyvenhat- és egy tízmillió lejes szeszbírságot semmisített meg a nagyváradai törvényszék

A nagyváradai Egyesült Rum- és Likörgyár és a foglyivásárhelyi Sternberg-gyár felszabadult a bírság és az egyévi zár alól

Oradea-Nagyvárad, december 22. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány hónappal ezelőtt a nagyváradai pénzügyigazgatóság eljárását indította a nagyváradai Egyesült Rum- és Likörgyár ellen és azon a címen, hogy a szeszbírság hamis bárcákkal manipulált, 46 millió lej bírságot rótt ki a gyárra és ugyanakkor egy esztendőre bezáratta a gyárat. Hasonló eljárást indított a pénzügyigazgatóság a foglyivásárhelyi Sternberg Lázár és Társa szeszbírság ellen is, amelyet a pénzügyi közigazgatás szintén azzal vádolnak, hogy hamis bárcák segítségével csempészték ki a telepről a szeszt. Ezt a gyárat a pénzügyigazgatóság 16 millió lej bírsággal sújtotta és hasonlóképpen egy évre bezáratta.

A pénzügyminisztérium is jóváhagyja a bírságot

A pénzügyigazgatóságnak ez a szokatlanul súlyos rendelkezése nemcsak Nagyváradon, de az egész országban hírhedt felhívást keltett. Sokmillió bírságot nem szoktak a hatóságok egy-egy vállalat ellen kiírni, s valóban alapos ok kell legyen arra, hogy egy működésben levő gyárat egy esztendőre büntetésből szünetelésbe helyezzenek. Mint ahogy azonban mind a két gyár kifogás keltésére hírvénnek örvend az egész országban, nehezen lehetett hitelt adni annak, hogy a pénzügyigazgatóság drasztikus rendszabályai valóban indokoltak.

A nagyváradai pénzügyigazgatóság az esetről és a kirótt büntetésről felvett jegyzőkönyvet megküldte a pénzügyminisztériumnak, ahonnan mintegy két héttel ezelőtt jött meg a válasz. A pénzügyminiszter leírta mindenben helybenhagyta a nagyváradai pénzügyigazgatóság döntését. Az érdekelt gyárak azonban nem nyugodtak bele a pénzügyi hatóságok döntésébe és a kirótt bírságot megfellebbezték a nagyváradai törvényszékhez.

A pénzügyminisztérium új bizonyítékokat akar beszerezni.

A nagyváradai törvényszék ma délután kezdte meg az érdekes részletekben bővelkedő ügy tárgyalását. A gyárak képviselői a pénzügyminisztérium ellen folyamathoz tettek perét a Pop-Filip tanácsnak osztották ki, a pénzügyigazgatóságot és a pénzügyminisztériumot a tárgyaláson dr Bálint Lajos képviselte, míg a gyárosok jogi képviseletét dr Markovits József és Markovits Sándor ügyvédek látták el.

A per érdemleges tárgyalása előtt dr Bálint Lajos felmutatta a pénzügyminisztérium táviratát, amelyben a minisztérium a per elhalasztását kéri azon a címen, hogy új bizonyítékokat akar a minisztérium még beszerezni. Ehhez

az indítványhoz csatlakozott az ügyész is, míg a védők a tárgyalás megtartását kérték, amit azzal indokoltak, hogy a minisztériumnak elegendő ideje volt a bizonyítékok beszerzésére és ha a pénzügyigazgatóság a hatvankét millió lej bírságról és a két gyár egy-egy évi bezárásáról szóló rendelkezést min-

den további nélkül jóváhagyta, úgy biztos kell valamilyen bizonyíték is legyen a pénzügyi közegek kezei között.

A törvényszék helyt adott a védők kérésének és elrendelte az érdemleges tárgyalás megtartását, amelynek során a védelem beigazolta, hogy a zilahi törvényszék másfél évi börtönrre ítélte egy

Elfogadták a Marmorosch Bank kényszeregyezségét

Károly király és Mihály trónörökös mint betétesek a kényszeregyezség elfogadása mellett szavaztak

Bucuresti-Bukarest, december 22. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az ilfovi törvényszék kereskedelmi szekciójában ma délelőtt folytatták a szavazást a Marmorosch Bank kényszeregyezségi ügyében. Mint megírtuk, a tegnapi tárgyalás során a bukaresti hitelezők egy része szavazott le. Károly király és Mihály vajda ugyancsak betétesként szerepeltek, meghatalmazottuk útján hozzájárultak a kényszeregyezséghez. Ugyancsak megszavazták a kényszeregyezséget:

a pénzügyminisztérium 108 millió 335 ezer lejes követeléssel,
a Banca Nationala 749 millió 615 ezer lejes követeléssel.

A szavazás az első napon egész este hat óráig tartott. Eddig az időpontig körülbelül egy és egy negyed milliárd lej követelést képviselő hitelezők szavaztak a kényszeregyezség megadására mellett.

Ma délelőtt megjelentek a szavazáson a csernovici, galaci és kolozsvári betétesek képviselői. Utóbbiakat Tuffli Richárd volt alpolgármester képviselte. Valamennyien kijelentették, hogy elfogadják a kényszeregyezséget.

Ezután Teodorescu ügyvéd kérte, hogy a bank nyugdíjalapját kitevő 41 millió lejt is csatolják a vagyontömeghez. Bercovici, a Marmorosch Bank ügyvédje ezzel szemben

Vissza a háboruba?

jelentette, hogy a tisztviselők nyugdíjához nem lehet hozányulni. A mérleg egyébként sem változtatható meg. A szavazás délelőtt egy negyedgyór kezdődött be. Egymilliárd 800 millió lej betétből egymilliárd 450 millió lej betét képviselői szavaztak a kényszeregyezség elfogadása mellett. A kényszeregyezség ellen 5 millió 250 ezer lejnyi betét képviselői szavaztak. 350 millió lejnyi betét nem vett részt a szavazáson. A hitelezők törvényes többsége megszavazta a kényszeregyezséget, amelyet a délutáni órákban elfogadottnak jelentett ki a bíróság.

mandrita tolmácsolta. Dem. Dobrescu, Bukarest főpolgármestere, Niemerow dr, szenátor és Benvenisti szenátor beszéltek még. Majd bankett zárta be a rendkívül sikerült ünnepségeket.

Mária román királyné átutazott Budapesten

Budapest, december 22. Vasárnap délután keresztülutazott Budapesten Mária román királyné. Sötétzöld udvari kocsija a bécsi gyors szerelvényével érkezett és egy órát időzött a keleti pályaudvaron. A királynéval együtt utazott leánya, Ileana hercegnő és annak férje, Habsburg Antal főherceg. Egyikük sem hagyta el a vasúti kocsit. Közvetlenül az indulás előtt megjelentek az ablaknál, hogy fogadják Grigorcea román követ és a budapesti román követség tagjainak üdvözlését. Gróf Bánffy Miklós, aki szintén üdvözölte a királyi családot, ugyanannak a vonatnak egy másodosztályú fülkéjébe szállt föl. Mária királyné és családtagjai mellé a magyar határtól kezdve Heim Péter és Antal József detektívfelügyelőket osztották be, akik a szomszédos vagonban utaztak.

Bukarestből jelentik: Mária királyné héftón délelben Ileana hercegnő és férje, Antal főherceg társaságában Münchenből Bukarestbe érkezett. A főhercegi pár a karácsonyi ünnepeket Romániában tölti.

200 éves fennállását ünnepelte meg a bukaresti spanyol-zsidó hitközség

A román politikai élet kiváló előrelősei vettek részt a felemelő ünnepségen

Bucuresti-Bukarest, december 22. A bukaresti spanyol zsidó hitközség vasárnap ünnepelte meg a Negro Voda uccai templomban fennállásának 200 éves évfordulóját. Az ünnepségen nagyszámu és előkelő közönség jelent meg. A vendégek között voltak: Averescu marsall, Goga Octavian, Trancu Jasi és Junian volt miniszterek, Hamangiu igazságügyminiszter, Nicolaenutabornak, volt rendőrprefektus, Rattuccu legfőbb semmitőzéki tanácselnök, Grigore Filipescu, Marinescu ezredes, rendőrprefektus, Gane, a legfőbb törvényhozási tanács elnöke, Dogani albán konzul, Florescu tábornok, Hanibal Teodorescu, Bukarest volt főpolgármestere, Dem. Dobrescu jelenlegi főpolgármester, Crutescu meghatalmazott miniszter, a külügyminisztérium képviselője, stb., stb. A királyi há-

zat Drosu ezredes, királyi adjutáns képviselte. Az ünnepséget istentisztelet vezette be, majd Sabetai Djaem főrabbi mondott beszédet. A templom kórusa és zenekara Rosenstock, a bukaresti Román Opera karvezetőjének vezénylete mellett vallásos dalokat adott elő. Josef Cohen ügyvéd, a hitközség elnöke mélyszántó beszédében ismertette a spanyol zsidók román területen való letelepedésének történetét. A legelső spanyol hitközséget 1730-ban szentesítette Nicolaie Mavrocor akkori uralkodó herceg.

Ezután Aurel Cratiunescu, a vallás és közoktatásügyi minisztérium államtitkára köszöntötte a kormány nevében a jubiláns hitközséget. Miron Cristea patriarcha jókívánásait Filaret archi-

Karácsonyi alkalmi vásár!

Massler Jakab

Karácsonyi alkalmi vásár!

"FIBRA" Ierakat cégnél Cluj-Kolozsvár, Főler 21. szám.

Reklam árainak a következők:

Gyermek-ruhák	300 lejtől kezdődőleg
Gyermek-kabátok	450 lejtől kezdődőleg
Férfi-ruhák	800 lejtől kezdődőleg
Férfi és női kabátok	1100 lejtől kezdődőleg

Még csak egy-néhány napig tart, addig szerezz be szükségleteit!

Gyári árak!

Mérelszabóság!

Rád...
hogy meg...
parizsi borotváló...
eddig...
n. tál, stb., stb.)...
nt eddig a borot...
égéseket érezn...
döt nyersz. Végül...
archöröd mind...
lesz...
ériában, illatszer...
zletekben...
selő:
i, Vvd. Maria 4.

Zsidók pénz nélkül

— Regény az amerikai zsidó proletárok életéből —
IRTA: MICHAEL GOLD (8)

Számos kísértés rontott ránk. Mily gyakran megálltunk Joeyvel megvitatni, hogy a pénzt kiadjuk-e vagy pedig menjünk tovább az olcsó Jánoshoz. Mi azonban erősek voltunk és továbbmentünk. Kísértések. Ott volt például a titokzatos limonádés ember. Minden nyáron felbukkant ez a sötétbőrű bandita vad, hegyes bajuszával. Török fezt, fehér bugyogó és egy vörös öv volt rajta. A hátán rézüst lógott hosszú, cifra szopókával. Egy pennyéért lehajolt a járdára, mintha imádkozna. A szopókából a vállán keresztül folyt a török limonádé a kezében levő pohárba. Pompás látvány volt ez, megértte a pennyt.

Azután egy kis falóvacskás ringlis-pillel találkoztunk, amely egy öreg gebétől vont kocsiára volt szerelve. A férfi, aki kezelte, megindított egy kereket és a gyerekek addig forogtak körbe, amíg elszédültek. A kicsiny, feketeheajú férfi olyan széles volt, mint egy sörshordó. Zsidó volt, de olasznak látszott. Gyűlölte a gyerekeket. Azokat, akik már ültek a ringlis-pillen, de nem akartak odébb állni, ostorral kergette el. Láttunk egy kintornás jóvendőmondót, papagályal. A kintornásnak és a papagálynak is nagy volt az orra. Egy pennyért a papagály kikapott egy nyomtatott a cédulát a ládikából és oda adta a vevőnek. A cédujáról a sorsát olvashatta le az ember.

Micsoda nyár volt! Egy öreg, melan-kolikus zsidó bicegett előttünk, a fején hat egymás tetejébe rakott kemény kalappal, a vállán viaszosváson zsákkal. — Ócska ruhák! — lamentálta s fáradt szemekkel vizsgálta a házfalakat. — Ócska ruhák! — és ez oly különös módon fájt az ember szívének, mint Jom Kippurkor a zsinagóga imái. A fülemben még mindig cseng a magányos, öreg, szegény zsidónak a sirása: — Ócska ruhák, ócska ruhák, istenem miért hagyta el engem?

Nyár. Mindenütt szemét. Csattanás, puffanás s egyre másra repült ki az ablakokból valami zsiros, szétfakadó csomag. Nagyon sok East Side-i asszonynak volt ez a csunya szokása. Hogy a lépcsőket megspórolják, a hulladékokat újságpapírba csomagolták és lehajították az utcára. Nyáron az East-Side-i égből krumplihéj, kávézacc, heringfej és veszedelmes levesesont esett. Zsupsz, repült a csomag és az emberek az utcán úgy lapultak, mintha gépfegyver kattogott volna.

Kánikula. Az aszfalt felhőlyagosodott. Hangos, szortyogó neszsel húzták ki a lovak patáikat a főv szuokból. Meztelen lábunk beleesett az aszfaltba s mély nyomokat hagyott.

Valami bolt előtti lépcsőn egy csődület-től körülvevő öreg dámtól láttunk. Kigombolták a fűzőjét, levették az ortodox parókáját, legyezték és hideg szódavízet adtak neki inni. Neszszurást kapott.

Legyek, poloskák, beteg macskák, lovak, férfiak, napzurásos asszonyok, csapszék-zsongása, az ucca cirkusza — nyár.

A kocsi, emberek, szekerek, vonatok, kutyák és szeméthalmok örvénylő folyamán keresztül szeliden tolták az anyák gyermekocskáikat. A magvasutat árnyékában megálltak s megszóptatták kővér, izzadt mellükön a gyerekeiket.

Nyári reggel! Joey Cohen és én sétáltunk az olcsó János felé.

Nem érkezünk oda. Egy nyáregyi lidércnyomás jött közbe. A Crystie és Rivington Street sarkán, szemben a Hotel Millel, az egyik ház kapujából egy ember hívott magához bennünket. Nekem már mindjárt nem tetszett. Igazi csavargó volt, penészes, toprongyos, piszkos, zsirral átitatott konyharongyokban. A térdei kilátszottak a nadrágjából s valami csapszék-paddal fűrészpórával volt teliragadván. Sárgás-vörös arcát, sebes foltok tarkították. Olyan ijesztő volt, mint egy hulla a feloszlás első hetében.

Kezei a zsebében öklözöttek. A szeméi élénkek voltak, mint a patkányé és szakadatlanul villogtak. — Gyertek ide! — károgta ez a madárijesztő. — Akartok egy pennyt keresni? Megijedtem. Nyál frecegett a férfi csunya szájából és megrémített szuró tekintete. Joeyt azonban csábította a penny. Bátorabb volt, mint én. Átment hozzá, hogy beszéljen vele.

A férfi elkünt vele a ház kapujában. Vártam az utcán. Elmúlt pár perc, nekem azonban hosszabbnak tűnt. Idegesen türelmetlenkedni kezdtem. Egy öreg szakállas zsidó, aki almát árult, a taligája mellett békésen újságot olvasott. Mellette álltam és az almákat néztem. Hirtelen egy kiáltást hallottam. Joey rohant ki a házból, a madárijesztőtől üldözve. — Mama, mama! — kiáltotta Joey. — leakarja venni rólam a nadrágot.

Az öreg almaárus felállt s a bámulattól a pápaszem leestett az orráról. Joey az öregember karjaiba vetette magát. A madárijesztő fogait csikorgatva, különös torokhangokat hallottat s az öreg kereskedőt a földre döntötte. Megragadta Joeyt. Micsoda szemek! Vörösen és megdagadva léptek ki úregeikből. A szempillái örült gyorsaságban csukódtak és nyitódtak.

Joey toporzékolat és ordított. A férfi erősen fogta. Hirtelen megjelent egy kövér, tömpeorrú kicsi zsidó, flanel ingben, sapkában. Pipázott. Kívette a pipát a szájából és a hullának két erőteljes ütést mért az állára. — Te átkozott pederaszt! Engedd el a gyereket! — mondta a kis kövér ember. A csavargó kissé megtántorult az ütések alatt. Elengedte Joeyt és vadul körülnézett. Több ember összegyűlt. Felvillant egy kés. Vér szökkenett egy piros, görbe kanyarintás után. A csavargó a kis kövér ember arcát felhasította. Mindez villám gyorsan történt.

Két olasz munkás a közelben a levezetőcsatornán dolgozott. Remegtek a dühtől. Megforgatták ásóikat a fejük fölött s recsegve suhintottak a csavargó koponyájára, aki hörögve esett össze az aszfalton. A hirtelen összeverődött tömeget az örület epidémiája kavarta föl. Düh, káromkodás, vér, kigyulladt kegyetlen arcok örvénye. Mindenki, még az asszonyok is tapodtak, ütötték lapátokkal, lábbal az elalélt undorító testet. Egyik a másoknak mesélte, hogy mit csinált a csavargó. Ez megörjítette az embereket. Ha nem jelenik meg a rendőr, a holttestet apró véres rongyokra szaggatják.

Joey és én, észrevétlenül és elfeledve szöktünk meg a jelenetből. Joey keservesen zokogott és én nem tudtam, hogy miként vigasztaljam. Egyikünknek sem volt a legkisebb kedve sem most az olcsó Jánoshoz menni, vagy újabb kalandot keresni. Otthonias háztömbünkbe kíváncsultunk vissza. Elkezdtünk szaladni s miközben szaladtunk Joey torkából fojtogató zokogás szakadt föl.

Végül sértetlenül megérkeztünk a mi utcánkba. A kintorna körül teli vidámsággal a kislányok még mindig táncoltak. Szeretetteljesen a felnőttek még mindig nézték őket. Világuk még mindig ucvanaz volt, ha a miénk örökre meg is változott. Joey és én már soha többé nem bíznunk egy idegenben maradéktalanul. Félelem nélkül már soha többé nem vándorlunk keresztül az East-Siden. Most megtudtuk, hogy az East-Side egy dzsungel, amelyben vad állatok lesnek a mérges gombák nőnek a mérgezett földből — pederaszták, kokainisták, emberrablók, gyújtogatók és hasfölmetszők. (Folytatjuk)

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A Magyar Színház heti műsora
Szerdán este háromnegyed 9 órakor: Akácfaivirág.
Csütörtökön d. u. 4 órakor: Hamupipóke. Az első felvonás után, A kék egér orosz gyermek balett táncái.
Csütörtök este: Nincs előadás.

ASTRA MOZGÓ MŰSORA
Kedd, szerda: Izzalmas sarki vadászat és Számi a háremben, pompás 6 felvonásos bohózat.
Karácsonyi műsor: Liliom. Szenzációs Molnár-film, Charles Farrell és Rosé Hobart. Világsemény!

Nagy alkalmi könyvvásár! Az árieszállítás rekordja!
Minden könyv 7 lei!
Még ma menjen el a „Dante” könyvkölcsönző helyiségébe, Str. Iorga (Jókai u.) 5 alá, ahol kötött és fűzött könyvek ezrei **darabonként 7 lei**
árban kerülnek kiadásra. Vadonatúj, fel nem vágott példányok Néhány adat a kiadásból: Szomery Dezső, Szép Ernő, Harsányi Zsolt, Dánielné Lengyel Laura, Farkas Imre, Barta Lajos, stb. művei 100—120 lej helyett most karácsonyra csak 7 lej darabonként. Siessen még ma a „Dante” kölcsönkönyvtárba Str. Iorga (Jókai ucca) 5. Vidéki rendelések az Uj Kelet könyvosztályához.

Ünnepre és hétköznapra A legszebb ajándék: Egy Zsidó Kórház sorsjegy,

mert egy 100 lejes Zsidó Kórház sorsjeggyel **egész életét ünneppé változtathatja**
A milliós főnyeremény és számos nagy nyeremény húzása **Januar 12-én.**
Postai megrendelésnél 100 lej beküldése ellenében portómentesen küld egy sorsjegyet a Zsidó Kórházegyesület Sorsjátékintézősége, Cluj, P. Unirii 20

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

Szerda: Olympia, szalonvigjáték. Molnár Ferenc szindarbja nyomán, főszerepekben: Nora Gregor, Theo Shall és Hans Junkermann.
Csütörtökön nincs előadás.
Péntek: Viktoria és a huszárja szenzációs filmperegett, főszerepekben: Petrovics Szvetisláv, Gretl Theimer és Verebes Ernő.
Szombat: Viktoria és a huszárja.
Vasárnap: Viktoria és a huszárja.
Hétfő: Viktoria és a huszárja.
Kedd: Viktoria és a huszárja.

CORSO-MOZGÓ MŰSORA

Szerdán 3, 5, 7, és 9 órakor: Legény lányok. Szenzációs pazar kiállítású filmsláger. Főszereplők: Jas Crawford, Anita Page, Nils Asther. Műsor előtt: Amerikai burleszk. Csütörtökön: Nincs előadás.

RÁDIÓ MŰSOR

Szerda, dec 23.
Bukarest, 8: Hegedűhangv. 8.45: Schumann: Carnevál.
Budapest, 9.15: Szalónzenekari hangv. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 4: A Magyar Cserkészszövetség műsoros előadása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: A Szociális Missziótársulat ünnepi előadása. 6: Olasz nyelvoktatás. 6.30: Operatrészesletek. 7.45: Izsó Miklós és a magyar zsáner szobrászat. Előadás. 8.10: Cigányzene. 9: Odry Árpád előadójestje. 9.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 10: A Melles magyar vónóngyes hangversenye. 11: Cigányzene.
Bécs, 7.50: Szimf. hangv.
Berlin, 7.10: Orgonaverseny.
Frankfurt, 9.15: Haydn művei.
Lipce, 7.40: Szórakoztató zene.
Poznan, 8.30: Szopránének. 9.45: Legyen dalok.
Milánó, 7.10: Grammfón. 8.45: Operett részletek.
Róma, 8.30: Grammfón.
Prága, 7.20: Fuvószene.
Pozsony, 5.40: Grammfón.
Brünn, 7.05: Zenekari hangv.

APRÓ HIRDETÉSEK

Lakást keresek Magyar Színház közlemben január elsejére (egy szoba, konyha, kamara, lehetőleg fürdő- és előszobával). Címek házbér megjelölésével kiadé hivatalunkba küldendők „Szolid-pontoss” jellegre.
Könyvelési munkákat és oktatást elvállal Kertész Márton könyvszakértő. Főúti 9. szám.
Illóolajokban teljes bevezetett utazó kocsistékák és jutalékokra. Ajánlatokat „Referenciák” jelleggel a kiadóhivatalhoz bábbit.

35 éves gyakorlat. Legjobb gallér az UN/O-nál készül. Alapítva 1892

Szerda, 1931. dec
HIR
Néhány szó deké
A parlamenti kez
mújított javaslatok
amely egészségügyi
javasolja az egésze
kai cikkekre. Persze
kedvéért progresszi
fejig terjedhetően.
Ez a gyakorlatba
hogy a ruza, a puden
gyókura, egyszóval o
teg, amely benninle
ket megkülönböztet
testvéreinktől.
nagy ami ezzel együ
tűnik.
A t. Ház ezt a ru
zekünk karácsonyi e
szik a t. Ház nem tu
rudacska a mi pajz
sunk e cudar, komo
szemben. Am honna
beszfejl parlamentere
ez az öt centiméter
hasonló kis szerszám
varrólaný életében. I
múra, aki egész hete
bedő kereskedőné ru
és aki vasárnap kife
ért elmegy a fíval
most szerel le és óss
ségül.
Ennek a varróleá
darab kölcsönzi a
tudást, a türelmet a
szeszélyei elviselésé
két minden napján
majd azt a ruhát, ar
he egy egész héten á
és végül ez a ruza
tegyen bár egyszerű
csókáll-massza —
reprezentálja, ahol
bádogálnak a Greta G
festést ad tavalyról
kított vadászkalapu
nyes áron ondolált,
nek és egész zachari
nal titátott pótlék-é
még ezt is el akarja
progressziv alapon.
Kérdezem a t. H
sem engedhetjük
hogy szombat este
kírozzuk ki magunk
könyvelővel spanyol
vérforráló rumba kö
eljelejtük a jelent,
az egész élet?
Sürgős választ kér
— A bolgár parsz
lakásberek leszállítá
fiából jelentik: A Bol
veteli a lakás- és üzle
és a vasuti tarifák
árlík, hogy a kormán
akar felvenni és
luxuscikkek behozata
mezőgazdasági tartozá
nak gondolata is.
— Befagyott a Bal
zói jelentik: A Bal
kezeshelyi öölben m
csolyásza.
— Konfliktus a fra
kormány között. Pár
szénátus és a kormán
fliktus támadt. A szer
tásokkal tette magáév
állami kártalanításáro
selőháza által már letá
amely a 2 és fél mill
értékvesszeségek mia
francia jegybanknak,
amiatt a képviselőházi
előtt újabb ülést kell
— Orlando volt ola
lemondott egyetemi ta
nem volt hajlandó
által kívánt esküj leté
lentik: Orlando volt
mondott a római egye
sának tanárságáról, m
handó letenni az eskü
fasiszta pártnak, mint
nek, hűséget fogad. Hi
kíval más egyetemi
radták az eskü letéte

HIREK

Néhány szó a ruzs érdeklében

A parlamenti kezdeményezéséből be-
nyújtott javaslatok között van egy,
amely egészségügyi bélyeg bevezetését
javasolja az egészségügyi és kozmeti-
kai cikkekre. Persze, a „demokrácia”
kedvéért progresszív alapon: 5-től 50
képig terjedhetően.

Ez a gyakorlatban annyit jelent,
hogy a ruzs, a puder, a manikűr, a fo-
gyókúra, egyszerűen az a vékony bőrre-
gég, amely bennünket európai hölgye-
ket megkülönböztet gyarmattaló nő-
testvéreinktől. — megbélyegezzük,
hogy ami ezzel együtt jár: megdrágit-
tük.

A t. Ház ezt a ruzs-bélyeget szánta
székhely karácsonyi ajándéknak. Ugylát-
sok a t. Ház nem tudja, hogy ez a ruzs
rudacska a mi pajzsunk, védőeszkö-
zünk e cudar, konok, fásult világgal
szemben. Am honnan is tudhatnák az
ősejü parlamenterek, hogy mit jelent
az az öt centiméteres, vörös viaszhoz
hasonló kis szerszám — például egy
varrólánya életében. Egy varrólánya szá-
mára, aki egész héten a kényesregye-
ződő kereskedőné ruháján bibelődik...
és aki vasárnap kifesti a száját, husz-
ért emegy a fiatal az Edisonba, aki
most szerel le és ősszel elveszi őt fele-
ségül.

Ennek a varrólányknak ez a viasz-
darab kölcsönzi az ömlesztet, a várni-
tudást, a türelmet a nagykereskedőnek
szeszélyei elviseléséhez, akik a jövő
két minden napján visszaküldik neki
májd azt a ruhát, amely miatt szegény
he egy egész héten át vakoskodott.

És végül ez a ruzsdarab az, amely —
bágyon bár egyszerű ajakír, vagy finom
csókálló-massza — a kisvárosi uccát
representálja, ahol tucatjával szá-
zolgálnak a Greta Garbók és amely alá
festést ad tavalyról megmaradt, átala-
kított vadászkalapunknak, kedvezmé-
nyes áron ondulált, ál-szöke fürtjeink-
nek és egész zacharinnal és margarín-
nal átítatott pótlék-életünknek. És most
még ezt is el akarják venni tőlünk —
progresszív alapon. Miért?

Kérdem a t. Házat: ha már azt
nem engedhetjük meg magunknak,
hogy szombat este szép nőkké masz-
kírozzuk ki magunkat és egy másod-
könyvelővel spanyolmodorban lejtett,
vérforgató rumba közepette egy kicsit
élelejtjük a jelent, — akkor minek ez
az egész élet?

Sürgős választ kérünk: Minek?
(j. e.)

— A bolgár parszpárt az üzlet-
és lakásbérlet leszállítását követeli. Szó-
házból jelentik: A bolgár parszpárt kö-
veteli a lakás- és üzletbérlet leszállítását
és a vasúti tarifák csökkentését. Ugy
írlik, hogy a kormány belső kölcson-
t akar felvenni és eltölti a külföldi
kölcsönök behozatalát. Felmerült a
gazdasági tartozások konvertálásá-
nak gondolata is.

— Befagyott a Balaton. Zalaegerszeg-
ről jelentik: A Balaton befagyott. A
középső öbölben megkezdődött a kor-
csolyázás.

— Konfliktus a francia szenátus és a
kormány között. Párizsból jelentik: A
szenátus és a kormány között némi kon-
fliktus támadt. A szenátus csak módosi-
tásokkal tette magáévá a Francia Bank
állami kártalanításáról szóló s a képvisel-
előháza által már letárgyalt javaslatot,
amely a 2 és fél milliárd frankos font-
tervezéseségek miatt ad kárpótlást a
francia jegybanknak. Valószínű, hogy
miatt a képviselőháznak még karácsony
előtt újabb ülést kell tartania.

— Orlando volt olasz miniszterelnök
bevonódott egyetemi tanárságáról, mert
nem volt hajlandó a fasiszta-kormány
által kívánt esküt letenni. Rómából je-
lentik: Orlando volt miniszterelnök le-
mondott a római egyetem jogi fakultá-
jának tanárságáról, mert nem volt haj-
landó letenni az esküt, mely szerint a
fasiszta pártnak, mint állami intézmény-
nek, hűséget fogad. Hir szerint Orlando
előtt más egyetemi tanárok is meg-
tagadták az esküt letételét.

50.000 KARÁCSONYI AJÁNDÉK

szétosztása megkezdődött
MINDEN VEVO KAP!

ÜVEGUDVÁR CIJ

— Uj napilap indul Marosvásárhelyen.
Karácsony elsőnapján, „Reggeli Ujság”
címen a székely fővárosban új napilap
indul. Az új marosvásárhelyi ujság
egyike lesz az ország legolcsóbb napi-
lapjainak, mert négy oldalas tartalom-
mal egy lejtűt adják. A lap szerkeszté-
sét Gyulai Zsigmond, az országosan is-
mert erdélyi hírlapíró végzi, felkészült
ujságírógárdával.

CSUKAMÁJOLAJ helyett csemege a
Jemalt.

— Január 11-ig tart a középiskolák
karácsonyi vakációja. Bukarestből je-
lentik: A közoktatásiügyi miniszter elren-
deltte, hogy a középiskolák karácsonyi
vakációja január 8-a helyett 11-ig tart-
son.

— Vérszagra gyűlt a pesti nép... Bu-
dapestről jelentik: A büntetőtörvény-
szék épületét ma reggel nagy tömeg
lepte el. A kíváncsiak a statáriális tár-
gyaláson való részvételre készültek. A
tárgyalás helyszíni szemle miatt dél-
előttől elmaradt s a tömegesen megje-
lent kíváncsiakat karhatalom kiszorít-
totta a büntetőtörvényesék épületéből.

— Hitler újjászervezteti az ausztriai
nemzeti szocialistapártot. Bécsből je-
lentik: Ugy hírlík, hogy Hitler Németor-
szágból megbízottat küld az ausztriai
nemzeti szocialistapárt újjászervezésére.

— Leégett a württembergi uralkodó
család palotája. Berlinből jelentik:
Stuttgartban a reneszánsz-stílusban épült
360 szobás Alter Schloss, a württembergi
uralkodócsaládnak volt lakóhelye ki-
gyulladt s a kemény hidegben nehézség-
ekkel küzdő oltás mellett nagyrészt
leégett. Az óriási tűznél mintegy har-
minc katona és tűzoltó kapott súlyosabb
égési sebeket, illetve füstmérgezést, úgy
hogy kórházba kellett őket szállítani.
A kastély a német állam tulajdona volt.
Ujabb stuttgarter távirat szerint a királyi
család kastélyának, az ugynevezett régi
várnak keleti szárnya teljesen romba-
dőlt. A tüzet csak éjjel két órára sikerült
megfékezni. Összesen negyvenöt tűzoltó
kapott füstmérgezést, ezek közül huszat
kórházba kellett szállítani. Három tűz-
oltóra ráomlott a fal s maga alá temette
a szerencsétleneket. Az anyagi kárt hat-
millió márkára becsülik.

1 öl l. bükkszásztüzifa

(szurduki)
házhoz szállítva

Lej 1000 —
CALCIT r. t. nál

Telefon: 11-06.

Rendelések felvétele: Gal. Victoriei 46 és Regale Ferdinand 12. (Hercules).

— Az európai mormonok kongresszust
tartanak Prágában. Prágából jelentik:
Az európai mormon szekta a jövő év ju-
liusában kongresszust tart Prágában. A
mormonok tudvalevőleg a többnejűség
hívei, de meggyőződésüknek az európai
államokban nem áldozhatnak. A prágai
kongresszuson a tizenkét amerikai mor-
monapostolok egyike, John Widstoe is
résztvesz. Amerikából vele nagyszámu
mormon-delegátus is érkezik Prágába.
Európában jelenleg a legtöbb mormon
Csehszlovákiában van. Itt a mormon-
szövetségnek többszáz tagja és tizenkét
misszionáriusa van. De Európa többi
országában is vannak mormonok, akik-
nek száma az utóbbi években megsok-
szorozódott.

— A Popolo d'Italia palotájában ra-
vatalozták fel Arnaldo Mussolini holt-
testét. Milánóból jelentik: Arnaldo Mus-
solini koporsóját a Popolo d'Italia pala-
tája előcsarnokában ravatalozták fel.
Ma megkezdődött a közönség elvonulása
a ravatal előtt.

— CIONISTÁK, DELEGATUSOK, VASÁ-
ROLJATOK AZ AVIVA MAROSVÁSÁR-
HELYI KKL-BAZÁRJÁN!

— Március 15-én újra előről kezdik az
óránai Concordia bünyűgének tárgya-
lását. Milánóból jelentik: Concordia
Concordia úgy nyolc héttel ezelőtt került a
kolozsvári törvényszék elé, amikor végre
kezdetét vette a főtárgyalás. Miután ez
ügyben körülbelül hetven tanút kihall-
gattak és a vád és védebezzédek is el-
hangzottak, a mai napra várták az íté-
letet. Közben Breban bíró megbetege-
dett, a törvényszék értelmében, ha az
évi végéig valamelyik ügy befejezve nin-
csen, az új esztendőben új tanácsnak
osztják ki, amely előlőrl kell kezdje az
egész bonyodalmat új tárgyalását,
amely előreláthatóan ismét hosszú időt
fog igénybevenni.

— Rendőri készség Budapestén a
munkanélküliek tervbe vett gyűlése
miatt. Budapestről jelentik: A munka-
nélküliek mára tervbe vett gyűlése
miatt megkettőzték a rendőrszemeket
és őrzőjárdákat rendeltek ki az uccára. A
gyűlés engedélyezését, mint ismeretes, a
hatóságok ezuttal is elutasították.

— Ha fáj a feje és szédül, ha telet-
get, bélizgalmat, gyomorégést, mellso-
rulást vagy szivdobogást érez, igyék
minél előbb valódi „Ferenc József” ke-
serűvizet.

— Ujabb tizenöt forradalmárt végez-
tek ki Burmában, Londonból jelentik:
Burmában az angol bíróság ítélete alap-
ján újabb 15 forradalmárt végeztek ki.

TEKINTSE MEG ON IS AZ AVIVA
KKL-BAZÁRJÁT (Marosvásárhely, Fő-
tér 35). HA OLCSON AKAR VASÁ-
ROLNI!

— Képkiallítás a „Dante” kölcsön-
könyvtárban. A kolozsvári Dante köl-
csönkönyvtárban értékes kis képgyűje-
ményben gyönyörködhetik a közönség.
Tíz darab festmény — olaj és tempera
— függ a kölcsönkönyvtár falain, melyek
a világhírű festőművész: Perlrött-
Csaba alkotásai. A képek nagyrészt táj-
képek, figurális kompozíciók és tanulmá-
nyok, amelyek a kiváló művész ismert
elmélyülésével és erejével vannak meg-
festve. Mind a tíz kép külön tanulmányt
érdemelne. Az olajba festett tájképeken
főleg a naturalisztikus hatások dombo-
roznak ki, míg a csendélet és figurál-
sok a formák üde fiatalágával és harmo-
niájával hatnak. A tempera meleg-
sége és simulékonysága az aktokban bon-
takozik ki teljes egészében. Ennek a kis
kiallításnak különös érdekességet ad az,
hogy tombolával van egybekötve. Egy
tombolajegy ára 20 lej, amely mind a
tíz képre való játékosra jogosít.

NAPRÓL NAPRA

A Teater an de Wien szinpadán tegnap
bemutatták Lehár Szép világ című új ope-
rettjét. A premieren a zenekart maga a
szerző vezényelte. A közönség lelkesen
tapsolt a színészeknek és a szerzőnek. Er-
zel kapcsolatban jelentik, hogy Latabár
Kálmán táncoskomikus a Teater an der
Wienben bemutatásra kerül új Lehár-
operett főpróbáján lábát törte. Kórházba
szállították s gondoskodni kellett a darab-
ban való helyettesítéséről.

A Franciaország és Anglia közötti me-
netrendszerű légijárat egyik repülőgépén
tigris szállítottak Párizsból Londonba,
ahol a vadállatnak cirksuszban kellett fel-
lépnie. A gép magasba emelkedése után a
tigris nyugtalanodni kezdett s idomá-
ját, aki megnyugtatóására bement ketre-
cébe, több karmolással súlyosan megsze-
sítette. Ezután kirontott a ketrecből s
utasfülkébe, ahol szerencsére senki sem
tartózkodott. A súlyosan sebesült idomá-
nak később sikerült a vadállatot visszater-
telnie a ketrecbe. A repülőgép pilótája
és mechanikusa csak abból tudták meg a
történetet, amikor a tigris kísérfje hoz-
zájuk vándorzogott s tőlük sebetre kötsze-
reket kért.

Az oldenburgi Lohneban a Stahlhelm
karácsonyi ünnepe hámbereknek masz-
kírozott s tetőtől talpig vattába burkolt
fiatal fiugyermek egyike ul közel ment
a karácsonyfa égő gyertyáihoz s vatta-
ruhája tüzet fogott, amely átharapozott s
többi gyermekekre is. Hat gyermeket sa-
lyos égési sebekkel szállítottak kórházba.
Egyikük belehalt égési seibebe.

Washingtonban 69 éves korában meg-
halt Williams Nicholson amerikai tábor-
nok, az argonnesi offenzíva egyik ameri-
kai hadtestjének volt parancsnoka. A tá-
bornok a francia becsületrend lovagja
volt.

Friend csikgói zoológus évtizedes ki-
sérletezés után olyan házinyulfajtákat be-
nyesztett ki, melyeknek szőre kikészítve a
megtévesztésig hasonló a foka, a hó, a
hermelin, illetve a csincsilapatkány sző-
réjéhez.

Buster Keaton és felesége, Norma
Talmadge elutaztak Hollywoodból New-
yorkba, ahol a karácsonyt töltik. Január
másodikán a filmszínészpár a Columbia
óceánjárón európai utra indul. Buster
Keaton Casanova című filmje érdekében
utazik Európába.

A Standard Oil newjerseyi kísérleti la-
boratóriumában olyan benzint állítottak
elő, amely csak magasabb hőmérséklettel
gyullad meg s így gépkocsiknál és repülő-
gépeknél alkalmazva majdnem teljesen ki-
zárja a tűz- és robbanás veszélyét.

A virginiai Newport kikötőjében egy
teherszállítóhajó, melynek építési költsége
négy millió dollár volt, vízrebocsátás miatt
kigyulladt s teljesen elégett.

Vidám sarok

- Haj, haj...
- Na mi van veled kéhlek?
- Képzeld a feleségem máh a hahá
madik gyeheket váhja...
- De hiszen pénzed van, gazdag
vagy, hát akkoh méht nem óhálha
neki kéhlek?
- Azéht, méht olvastam kéhlek,
hogy váhosunkban mindan hahma-
dik embeh zsidó!
- Most máh éhtelek, te szegény,
fogadd hészvétemet...

Két arisztokrata másfélórja sző-
rakozik a klubban. Miután megunták
a hallgatást, az egyik megszólal:

- Mond Agenoh, nem tudsz va-
lami jó viccet?
- De igen, éppen most hallottam
egy jó arisztokrata viccet.
- Kéhlek szépen — jön ok uel-
kül dühbe a másik — nem tühöm,
hogy a jelenlétemben ahisztokrata
vicceket mondjál...

— Miért?
— Méht kéhlek... egy... egy igen
vicc után mindenki azt fogja gon-
dolni holunk, hogy ... izé... hühühü
vagyunk...

UJ KELET Legújabb hírek

Taxa postak
platite in numarar
No. 224716-92

da Baron L. Pop
Telefon: 9-77. E
vonta 110, negy
800, egészére 1
havonta 1, negye
egészére 10 de
értékü valuta. H
szerint. Az „UJ K
bánság, zsidóság
Cikkeink utányo
rás megjelölésével

Egy kis mérleg a díszszakról

Tegnap este kiadták a
lamentnek.
Vége van hát az ősz
fűnek. Kár érte, hiszen
mint egy álom.
Csak egy kicsit drága
Summa-summárum
lebbe került az ország
ven napja a kamarában
történt.
Majdnem egymillió es
Fele a kamarára, fele
A szenátus jól meg
pénzért. Tegnap pláne
tott. Husz törvényjav
meg egyetlen délután a
egyebet sem csinált
mint játszadozta a szá
és fekete golyóval.
De a kamara is meg
millió lejt. Cuzának egy
ezek szerint legalább
lejtükbe került. Az ped
múltalta Seratort, leg
Viszont kaptunk egy
egy pazar költségvet
olecsón egy csomó új
Hát nem volt érde
milliót fizetni ezért az

A szentesített

Az amerikai szenátu
tesítette a Hoover-mo
csak az, hogy egyidejű
szentesített, amit talá
ság szentesítésének
inkább. Kimondotta,
ságok mérsékléséről s
a szentesítéssel pontot
pek ama reménysége
rikai hadiadósságok e
leg mérséklésétől várt
sét, illetőleg megszűn
Ezzel a szentesített
előrelátásához fűzött
Vége annak a hitnek.
natnyi érdekei felold
vendőt megmenteni. A
mot annakidején a né
mustól, illetőleg a hit
lelem kényszerítette
társaság elnökéből. M
mint a hitlerizmus ve
lékkel növekedtek meg
így joggal várhatta
amerikai szenátus hoz
ságok mérsékléséhez,
vekedett veszélyt elha
tént. A praktikus amé
a pillanatnyi érdeke
tartották a hoinapi
vakság diadalmaszko
vak önzés a józan
Amerika csak magár
ezekután mindazok a
ket a Hoover-morató
ígyekedett, őt sem fo

A próbaldó

Ugy látszik, Hitler
biznak neofiták me
boxheimi okmány el
nek biztonsgában a
konjunktúra-lovagjain
pápai csalhatatlanság
hisz a hitlerizmus e
tában, Valószínűleg
azt a határozatot, l
zeti-szocialista párt
pártokból átlendülő
alak egy évig előbb
lekedeteikkel tesznek
nemzeti szocializmus
letes elajátításáról.
Ez az egy éves pro
lami könnyű feladat
ujjonnan akarnak
részt légiójába. Egy
gyon sok cselekedetr
hogy valakiből igazi
rista lehessen. Nem
ldó feltételeit, de va
tagoknak mindeneke
kell rendelkezniük és
legalább tíz-husz ve
év leforgása alatt r

Február elsejéig elnapolták a parlament üléseit

Argetoianu elmondta a kamara ülésén Manolescu elbocsátásának kulisszatitkait

„Eljön még az idő — mondotta a pénzügyminiszter, amikor az ország
ra fog jönni arra, hogy nekem igazam volt“

Relfer zsidó képviselő kiméleletet kért az adópréstől a fojtogatott kereskedők számára

Bucuresti-Bukarest, december 22. A ka-
mara ma délelőtt is ülést tartott, amelyen
felolvasták dr. Fischer Tivadar zsidó-
párti képviselőnek mandátumáról való le-
mondását és Landaut proklamáltak he-
lyette sorocai képviselőnek.
Reiter zsidópárti a bukovinai kereske-
dők panaszait tolmácsolja a kiméleleten
adóbehajtás miatt. Azoknak a kereskedők-
nek, akik a nehéz viszonyok miatt nem
tudnak pontosan fizetni, elárverezik az
árúkeszletüket és teljesen tönkreteszik
öket. Barbárnak és inhumánusnak mondja
ezt az eljárást. Memorandumot olvas fel a
bukovinai kereskedők nevében és arra
kéri a pénzügyminisztert, adjon ki
rendeletet, amely az adóárveréseknél
egy hónapi időt enged a kereskedőknek
a foglalás után is, hogy kifizethesse
hátralékát.

Az árveréseknél pedig a kereskedelmi ka-
mara megbízottjai is jelen legyenek.
Negura liberális kéri, bocssásként rend-
kezésére a hadügyminisztérium és a pénz-
ügyminisztérium fizetési utalványainak
kimutatását a legutóbbi 6 hónapról, mert
interpellációt akar benyújtani.
Ugyanő tiltakozik az ellen, hogy Dra-
lexet, a Cronica Parlamentará szerkesztő-
jét ma éjjel már másodsor támadták meg
felbérelt alakok és inzultáltak.
Argetoianu belügyminiszter kijelenti,
nogy ma reggel szerzett tudomást erről a
dologról, amelyet mélyen elítél, szigorú
vizsgálatot rendelt el és a bűnösöket szí-
zoran meg fogják büntetni.
Ezután a bélyegtvény módosító javas-
latát tárgyalják.
Radulescu nemzetiparasztpárti igazsá-
galkalmazó tartja ezt a javaslatot.
Bűnperekben el fogják ítélni azt, aki-
nek nem lesz pénze bélyegre.
Argetoianu: A javaslatot jogászok ké-
résére készítettem és megbízok bennük.
Trancu-Jasi panaszolja ezután, hogy az
állam megdrágít mindent, adók, illetékek,
taxák nehezdednek a polgárokra mind su-
lyosabban.
Ezután általánosságban megszavazták a
javaslatot, majd rövidebb vita után rész-
leteiben is és vita nélkül az állami szám-
vevőszék módosító javaslatát.

Az ellenzék sorozatos obstrukciót csinál

A kamara ülésén Catenescu lelkész
sajnálkozását fejezi ki, hogy a kamara
nagyon elhamarkodottan szavazta meg a
váltó regének nyugdíjának csökkentésé-
ről szóló törvényjavaslatot. Ezután meg-
szavazzák azt a törvényt, amely szerint
a mócos bányászati ügyekre vonatkozó
hirdetések ingyen jelennek meg a hiva-
talos lapban. A törvényelőkészítő tanács
tagjainak koráról szóló törvényjavaslat-
nál parázs vita támadt, egymásután szó-
lalnak fel Trancu Iasi, Constantinescu,
sőt Vrahiescu és Paraschivescu is és
kéri a javaslat elhalasztását. Hamangiu
igazságügyminiszter kénytelen engedni
az ellenzék felvonulásának és beleegye-
zik a javaslat vitájának karácsony
utánra való halasztásába.
Több járásbírósg megszűntetéséről és
áthelyezéséről szóló törvényjavaslatnál
megismétlődik az ellenzék ellenállása.
Calinescu, Xeni és Franasovici beszé-
nek, majd öt perc szünet következik.
Az ellenzéki szónok szerint a javaslat-
ot törvénytelenül terjesztették a par-
lament elé. Trancu Iasi és Mirto fejtik
ki nézetüket, végül a kamara mégis
szavazt szavazattal negyvenhárom elle-
nében elfogadja a javaslatot. A Popescu

eset óta az elnök adja a képviselők ke-
zébe a golyókat. Amikor Argetoianu
veszi át a golyót, többen közbekiáltanak:
— Meg kell nézni hány golyó van a
kezében.
Argetoianu válaszol Manolescu
barátjának
A délutáni ülés szenációja Argetoianu
pénzügyminiszter válasza volt Floria
Zahariának a Manolescu volt bankkor-
mányzó menesztése ügyében mondott in-
terpellációjára. Argetoianu kijelenti,
hogy Zaharia személyes támadásaira
nem válaszol. A dolog érdemére nézve
hangoztatja, hogy

ő soha nem csinált személyi politikát
s mindent a Nemzeti Bankkal egyet-
értésben intézett.

Franciaország, Svájc és Olaszország pél-
dájára hivatkozik a tekintetben, hogy
ezek az államok is segítségére siettek a
bankoknak. Augusztusban nagyon su-
lyos volt a helyzet.

A bankokban huszonötmilliárd betét
volt és a betétesek ostroma ellen el-
kellett készíteni az ellenállási tervet.

Olyan intézkedéseket foganatosítottak,
amelyek nélkül a teljes összeomlást nem

lehetett volna elkerülni. Az eredmény
az, hogy ma a nyugalom helyreállt,
különbön azonban egyetlen vidéki vagy
fővárosi bank sem menekült volna meg.
Két év alatt a helyzet teljesen megvál-
tozott. A Nemzeti Bank átszervezésénél
csak arra gondoltak, hogy az intézet a
bankjegykibocsátást szabályozza és nem
tartottak szem előtt olyan helyzetet,
mint a mai, amikor a Bank az egész
hitelélet szabályozója kell, hogy legyen.
Éppen ezért a bank már nem lehet tel-
jesen független a pénzügyminisztérium-
tól.

Argetoianu válaszolt ezután a nagy
bankok szindikátusának a létrejöttét.
Augusztus 13-án a Nemzeti Bank teljes
igazgatósága kiutazott hozzá Szinajába
és a késő éjszakáig tanácskoztak.

Más kiút nem volt, mint a nagy-
bankok szindikátusának létrehozása.

Először teljes fúzióra gondoltak. A
pénzügyminisztérium egy milliárdos hi-
tellet garantált, amelynek egy részét a
szindikátus a Banca Marmoroschnak
adta, de a többi bankok is kaptak.

Valamennyi jegyzőkönyvet Manoi-
lescu szerkesztette.

A Banca Marmoroschnak akkoriban

A beszarábiai képviselők külön blokkot alakítanak és ellenzékbe vonulnak

Bucuresti-Bukarest, december 22. A kormánypart beszarábiai képviselői
rendkívül elégedetlenek azzal a móddal, ahogyan a kormány egyes exponensei
a kerület közigazgatását vezetik. Különösen kérték Ionescu kisenevi polgármester
kicsérülését és mivel a kormány erre nem hajlandó, a karácsonyi szünet alatt
külön blokkban fognak tömörülni és a kormánnyal szembeni magatartásukat az
ezutáni kormányintézkedésektől teszik függővé. Valószínűnek látszik, hogy a
beszarábiai képviselők ellenzékbe fognak vonulni.

Ujra kátyuba jutott a mezőgazdasági tartozások konvertálásáról szóló javaslat

Nem lehet közös nevezőre hozni a kormány, a nemzeti paraszt-
párt és a liberálisok álláspontját

Bucuresti-Bukarest, december 22. A kon-
vertálási javaslat bizottsági tárgyalásán a
Lupta értesítése szerint a liberális párt
leszögezte álláspontját, amely nagymér-
tékben ellenzik a kormány véleményé-
vel. A liberális párt a konverzió kötelező
voltának nagymértékben való kiterjeszté-
sét kéri, csaknem az összes mezőgazdasági
adósságokra és még több olyan módosi-
tást ajánl, amelyek csaknem valamennyi
szakaszt megváltoztatnak.

Calinescu a nemzeti parasztpárt nevé-
ben jelentette be a bizottságban, hogy mi-
után Argetoianu ígérete ellenére nem vál-
toztatott meg több lényeges pontot s mi-
után a negyven tagú bizottságba csak nem
zeti parasztpárti juthatott be, a párt
visszavonja ezt a két delegátust is, a
szóbeli tárgyalásokon nem vesz részt és
csak írásban terjeszti elő kívánságait. A
nemzeti parasztpárt vezetői elvárják, hogy
a konvertálást a tíz hektárig ter-
jedő területekre terjesszék ki. Kiterjesz-
tendő továbbá a törvény érvénye azokra a
mezőgazdákra, akiknek jövedelme hetven-
öt százalékos mezőgazdasági jellegű.
Nem konvertálhatók az államnak, megyé-
vel és községgel szembeni tartozások. Kon-
vertálás alá kerülnek a földvásárlásra,
felszerelések állatok vételére, mezőgaz-
dasági épületek építésére és csemetefák ül

tesítésre fordított összegek. Végül terjed-
jen ki a konverzió minden olyan adós-
ságra, amelyet mezőgazdasági épületekre
vagy felszerelésre tábláltak be. A nemzeti
parasztpárt terve szerint az adósságokba
a kamatok beszámítandók, illetőleg az
adósság ebből az indokból csökkentendő
az egy éve állóknál 10, a két éveseknél 20,
a három éveseknél 30, a négy éveseknél 40,
az öt éveseknél idősebb adósságoknál 50
százalékkal. Csak az 1931 január 1-e előtti
adósságok konvertálhatók, a népbankoknál
fennálló adósságok pedig csak a fenti
kvóta felével csökkennek.

Ilyen körülmények között a törvényja-
vaslat megszövegezése nagy nehézségekbe
ütközik, mert hiszen a két leghatalmasabb
ellenzéki párt álláspontját nehéz lesz a
kormánnyal a maga felfogásával össze-
függésbe hozni.

— Mennyi podgyászt szabad vinni egy
utasnak? Bukarestből jelentik: A CFR
vezérigazgatósága elrendelte, hogy ezen-
tul egy-egy utas csak annyi podgyászt
vihet magával, amennyi a feje fölött
elfér. Ennél nagyobb csomagokat az
utasok a podgyászkocsiban tartoznak
szállítani.